

ΧΑΡΟΥΚΙ
ΜΟΥΡΑΚΑΜΙ

ΣΕ

ΠΡΩΤΟ

ΕΝΙΚΟ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ - ΕΠΙΜΕΤΡΟ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΚΙΜΟΥΛΗΣ

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Σε πρώτο ενικό**
ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: Ichinshō Tansū
ΤΙΤΛΟΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗΣ: First Person Singular
Από τις Εκδόσεις Alfred A. Knopf, Νέα Υόρκη 2021
ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Haruki Murakami
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Βασίλης Κιμούλης
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Δέσποινα Γιανναρούδη
ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Γεωργία-Στέλλα Γυφτοπούλου

© Haruki Murakami, 2020

All rights reserved.

Originally published by Bungei Shunju Ltd., Tokyo 2020.

© Φωτογραφίας εξωφύλλου: Danny Green/naturepl.com

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2023

Πρώτη έκδοση: Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ, Μάρτιος 2023

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-4910-4

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-4911-1

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτιού.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής αδείας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε. | PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Από το 1979 Publishers since 1979

Έδρα: Head Office:

Τατοίου 121, 144 52 Μεταμόρφωση | 121, Tatoi Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Βιβλιοπωλείο: Bookstore:

Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα | 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 | Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550

e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

© Haruki Murakami, 2020 / © ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2023

ΧΑΡΟΥΚΙ ΜΟΥΡΑΚΑΜΙ

ΣΕ

ΠΡΩΤΟ

ΕΝΙΚΟ

Μετάφραση από τα αγγλικά – επίμετρο: Βασίλης Κιμούλης

ΑΛΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΧΑΡΟΥΚΙ ΜΟΥΡΑΚΑΜΙ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ

- Νορβηγικό δάσος*, μτφρ. Αργυρώ Μαντόγλου, 2012
IQ84 – Βιβλίο 1, μτφρ. Μαρία Αργυράκη, 2012
IQ84 – Βιβλίο 2, μτφρ. Μαρία Αργυράκη, 2012
IQ84 – Βιβλίο 3, μτφρ. Μαρία Αργυράκη, 2013
Τις μικρές ώρες, μτφρ. Μαρία Αργυράκη, 2013
Ο άχρωμος Τσουκούρου Ταζάκι και τα χρόνια του προσκυνήματός του, μτφρ. Μαρία Αργυράκη, 2014
Ο Κάφκα στην ακτή, μτφρ. Αργυρώ Μαντόγλου, 2015
Σκοτώνοντας τον Κομεντατόρε – Βιβλίο 1,
μτφρ. Βασίλης Κιμούλης, 2022
Σκοτώνοντας τον Κομεντατόρε – Βιβλίο 2,
μτφρ. Βασίλης Κιμούλης, 2022
Το κουρδιστό πουλί, μτφρ. Αργυρώ Μαντόγλου, 2022
Χαρούκι Μουρακάμι & Σέιτζι Οζάουα,
Περί μουσικής και μόνο, μτφρ. Σταύρος Παπασταύρου, 2022

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Αφρόκρεμα **9**

Πάνω σ' ένα πέτρινο μαξιλάρι **31**

Ο Τσάρλι Πάρκερ παίζει μπόσα νόβα **49**

With the Beatles **69**

Εξομολογήσεις μιας μαϊμούς από τη Σινάγκαουα **111**

Καρναβάλι **141**

Η ποιητική συλλογή των Γιακούλτ Σουόλουζ **171**

Σε πρώτο ενικό **195**

Επίμετρο του μεταφραστή **211**

ΑΦΡΟΚΡΕΜΑ

Διηγούμαι λοιπόν σ' έναν νεότερο φίλο μου ένα παράξενο περιστατικό που συνέβη όταν ήμουν δεκαοκτώ. Δε θυμάμαι καλά γιατί το ανέφερα. Απλώς έτυχε να έρθει στην κουβέντα ενώ μιλούσαμε. Θέλω να πω, ήταν κάτι που είχε συμβεί πριν από πολύ καιρό. Αρχαία ιστορία. Κι εκτός αυτού, δεν κατάφερα ποτέ να καταλήξω σε κάποιο συμπέρασμα.

«Είχα ήδη αποφοιτήσει τότε από το λύκειο, αλλά δεν πήγαινα ακόμη στο πανεπιστήμιο», εξήγησα. «Ήμουν αυτό που αποκαλούν “ακαδημαϊκός ρόνιν”, ένας φοιτητής που απέτυχε στις εισαγωγικές εξετάσεις για το πανεπιστήμιο και περιμένει να δοκιμάσει ξανά. Όλα ήταν στον αέρα, θα λέγαμε», συνέχισα, «αλλά αυτό δε μ' ενοχλούσε ιδιαίτερα. Ήξερα ότι, αν το ήθελα, θα μπορούσα να φοιτήσω σε κάποια σχετικά αξιοπρεπή ιδιωτική σχολή. Αλλά οι γονείς μου επέμεναν να δοκιμάσω να περάσω σε κρατικό πανεπιστήμιο, κι έτσι έδωσα εξετάσεις, γνωρίζοντας εξαρχής ότι αυτή η ιστορία θα κατέληγε σε φιάσκο. Κι όπως ήταν αναμενόμενο, απέτυχα. Εκείνη την εποχή οι εξετάσεις για το πανεπιστήμιο περιλάμβαναν υποχρεωτικά και μαθηματικά, κι εγώ δεν είχα το παραμικρό ενδιαφέρον για τον λογισμό. Ξόδεψα την επόμενη χρονιά κατά κύριο λόγο σκοτώνοντας τον χρόνο μου, σαν να κατασκεύαζα ένα άλλοθι. Αντί να

τρελαθώ στα φροντιστήρια για να προετοιμαστώ να ξαναδώσω εξετάσεις, πηγαινοερχόμουν στην τοπική βιβλιοθήκη και βυθιζόμουν στην ανάγνωση ογκωδών μυθιστορημάτων. Οι γονείς μου φαντάζονταν ότι πήγαινα εκεί για να μελετήσω. Τι να κάνουμε, έτσι είναι η ζωή. Το έβρισκα πολύ πιο ευχάριστο να διαβάζω Μπαλζάκ παρά να εμβαθύνω στις αρχές του λογισμού».

Στις αρχές Οκτωβρίου εκείνου του έτους έλαβα μια πρόσκληση για ένα ρεσιτάλ πιάνου από ένα κορίτσι που ήταν μία τάξη μικρότερη από μένα στο σχολείο κι έκανε μαθήματα πιάνου με τον ίδιο δάσκαλο. Μια φορά είχαμε παίξει μαζί ένα μικρό κομμάτι του Μότσαρτ για τέσσερα χέρια. Όταν έγινα δεκάξι ωστόσο, σταμάτησα να κάνω μαθήματα, κι από τότε δεν την είχα ξαναδεί. Έτσι, δεν καταλάβαινα γιατί μου είχε στείλει αυτή την πρόσκληση. Μήπως ήταν τσιμπημένη μαζί μου; Σε καμία περίπτωση. Ήταν ελκυστική, δεν υπήρχε αμφιβολία, αν και όχι ο τύπος μου όσον αφορά την εξωτερική εμφάνιση. Ντυνόταν πάντα πολύ μοντέρνα και πήγαινε σ' ένα πανάκριβο ιδιωτικό σχολείο θηλέων. Κάθε άλλο παρά το είδος του κοριτσιού που θα ερωτευόταν ένα αδιάφορο, συνηθισμένο αγόρι σαν εμένα.

Όταν παίξαμε μαζί εκείνο το κομμάτι, κάθε φορά που έκανα φάλτσο μού έριχνε ένα ξινισμένο βλέμμα. Έπαιζε πιάνο καλύτερα από μένα, γι' αυτό συνήθως ήμουν υπερβολικά σφιγμένος, κι όποτε καθόμασταν δίπλα δίπλα για να παίξουμε, τα έκανα μαντάρα με τις νότες. Επίσης, της έριχνα συχνά σκουντιές με τον αγκώνα. Δεν ήταν και τόσο δύσκολο κομμάτι και, επιπλέον, είχα το ευκολότερο μέρος. Κάθε φορά που τα έκανα θάλασσα, το πρόσωπό της έπαιρνε μια έκφραση σαν να έλεγε «Λυπήσου με». Και πλατάγιζε τη

γλώσσα της αποδοκιμαστικά – όχι πολύ δυνατά, αλλά πάντως αρκετά ώστε να φτάνει στα δικά μου αυτιά. Μπορώ ακόμη ν' ακούσω αυτόν τον ήχο, μέχρι και τώρα. Πιθανότατα έπαιξε κάποιον ρόλο στην απόφασή μου να εγκαταλείψω το πιάνο.

Όπως και να 'χει, η μόνη σχέση που είχαμε ήταν ότι έτυχε να σπουδάζουμε στο ίδιο ωδείο. Λέγαμε ένα γεια όποτε πέφταμε ο ένας πάνω στον άλλον, αλλά δε θυμάμαι να μοιραστήκαμε ποτέ τίποτα προσωπικό. Έτσι, το γεγονός ότι είχα λάβει ξαφνικά μια πρόσκληση για το ρεσιτάλ της (όχι σόλο, αλλά ομαδικό με τρεις πιανίστες) ήταν εντελώς αναπάντεχο κι είχα πραγματικά παραξενευτεί. Αν όμως διέθετα κάτι σε αφθονία τότε, αυτό ήταν ο χρόνος, κι έτσι επιβεβαίωσα ότι θα παρευρισκόμουν. Ένας λόγος που το έκανα ήταν επειδή ήμουν περιέργος ν' ανακαλύψω τι κρυβόταν πίσω απ' αυτή την κίνηση – αν υπήρχε πράγματι κάποιο κίνητρο. Γιατί ύστερα από τόσον καιρό μού είχε στείλει αυτή την απροσδόκητη πρόσκληση; Ίσως είχε κάνει προόδους στο πιάνο και ήθελε να μου δείξει πόσο δεξιότεχνης ήταν. Ή μπορεί να επιθυμούσε να μου μεταφέρει κάποιο προσωπικό μήνυμα. Με άλλα λόγια, πάσχιζα να βρω έναν τρόπο να ικανοποιήσω την περιέργειά μου κι έσπαγα το κεφάλι μου με κάθε είδους εικασίες.

Η αίθουσα όπου θα γινόταν το ρεσιτάλ βρισκόταν στην κορυφή ενός από τα βουνά του Κόμπε. Πήρα ένα τρένο των Σιδηροδρόμων Χάνκιου για να φτάσω όσο πιο κοντά μπορούσα κι ύστερα επιβιβάστηκα σ' ένα λεωφορείο, που άρχισε να σκαρφαλώνει σ' έναν απότομο ελικοειδή δρόμο. Ύστερα από μια σύντομη διαδρομή, έφτασα σε μια μετρίου μεγέθους αίθουσα συναυλιών η ιδιοκτησία και η διαχείριση

της οποίας ανήκαν σ' έναν κολοσσιαίο όμιλο εταιρειών. Δε γνώριζα ότι υπήρχε τέτοιος χώρος εδώ, σ' ένα τόσο άβολο σημείο στην κορυφή ενός βουνού, σε μια ερημική γειτονιά με πολυτελείς κατοικίες. Όπως μπορείτε να φανταστείτε, υπήρχαν ένα σωρό πράγματα στον κόσμο που δε γνώριζα.

Αισθανόμουν ότι έπρεπε να της πάω κάτι για να την ευχαριστήσω που με είχε προσκαλέσει, κι έτσι διάλεξα από ένα ανθοπωλείο κοντά στον σταθμό διάφορα λουλούδια που μου φάνηκε ότι ταίριαζαν στην περίπτωση και τους ζήτησα να μου φτιάξουν ένα μπουκέτο. Ακριβώς εκείνη τη στιγμή εμφανίστηκε το λεωφορείο και πήδηξα μέσα. Ήταν ένα ψυχρό κυριακάτικο απόγευμα. Ο ουρανός ήταν καλυμμένος από πυκνά γκρίζα σύννεφα και φαινόταν ότι από λεπτό σε λεπτό θ' άρχιζε να πέφτει μια παγωμένη βροχή. Ωστόσο δε φυσούσε καθόλου. Φορούσα ένα απλό λεπτό πουλόβερ μέσα από ένα γκρίζο σακάκι ψαροκόκαλο με μια αδιόρατη μπλε απόχρωση και είχα ένα σακίδιο από караβόπανο κρεμασμένο στον ώμο. Το σακάκι ήταν πολύ καινούργιο, το σακίδιο πολύ παλιό και φθαρμένο. Και στο χέρι κρατούσα ένα φανταχτερό μπουκέτο με κόκκινα λουλούδια τυλιγμένο με σελοφάν. Όταν ανέβηκα στο λεωφορείο ντυμένος έτσι σαν γαμπρός, έπιασα τους άλλους επιβάτες να μου ρίχνουν κάθε τόσο ματιές. Ή τουλάχιστον έτσι μου φάνηκε. Ένιωσα τα μάγουλά μου να ανάβουν. Εκείνη την εποχή κοκκίνιζα με το παραμικρό. Και το κοκκίνισμα δεν έλεγε να φύγει.

«Τι στην ευχή γυρεύω εδώ πέρα;» αναρωτήθηκα όπως καθόμουν μαζεμένος, δροσίζοντας τα αναψοκοκκινισμένα μάγουλά μου με τις παλάμες μου. Δεν επιθυμούσα ιδιαίτερα να δω αυτό το κορίτσι, ούτε ν' ακούσω το ρεσιτάλ πιάνου. Γιατί λοιπόν είχα φάει όλο μου το χαρτζιλίκι για ένα

μπουκέτο λουλούδια και είχα κάνει όλον αυτόν τον δρόμο μέχρι την κορυφή ενός βουνού ένα μουντό κυριακάτικο απόγευμα του Νοεμβρίου; Μάλλον κάτι δεν πήγαινε καλά μ' εμένα που είχα πάει κι είχα ρίξει στο κουτί του ταχυδρομείου την επιβεβαίωση της παρουσίας μου στο ρεσιτάλ.

Όσο ψηλότερα ανεβαίναμε στο βουνό, τόσο πιο λίγους επιβάτες είχε το λεωφορείο, κι όταν φτάσαμε στη στάση μου, είχαμε απομείνει μόνο ο οδηγός κι εγώ. Κατέβηκα και ακολούθησα τις οδηγίες της πρόσκλησης, παίρνοντας ένα ελαφρώς ανηφορικό δρομάκι. Κάθε φορά που έστριβα σε μια γωνία, πρόβαλλε φευγαλέα το λιμάνι κι ύστερα χάνονταν πάλι από τη θέα. Ο συννεφιασμένος ουρανός ήταν βαρύς σαν να τον είχαν καλύψει με μολύβι. Υπήρχαν πολλοί γερανοί κάτω στο λιμάνι, κι έτσι όπως υψώνονταν στον αέρα, έμοιαζαν με κεραίες κάποιων αδέξιων πλασμάτων που είχαν συρθεί έξω απ' τον ωκεανό.

Τα σπίτια κοντά στην κορυφή της πλαγιάς ήταν μεγάλα και πολυτελή, με ογκώδεις πέτρινους τοίχους, εντυπωσιακές πύλες και διθέσια γκαράζ. Οι θαμνοφράχτες με τις αζαλέες ήταν προσεκτικά κουρεμένοι. Άκουσα από κάπου κάτι που έμοιαζε με γάβγισμα τεράστιου σκύλου. Γάβγισε δυνατά τρεις φορές και ύστερα, σαν να τον μάλωσε κάποιος αυστηρά, σταμάτησε απότομα και απλώθηκε παντού ησυχία.

Καθώς ακολουθούσα τον απλό χάρτη που ήταν τυπωμένος στην πρόσκληση, κυριεύτηκα από ένα ανησυχητικό ακαθόριστο προαίσθημα. Κάτι δεν πήγαινε καλά. Πρώτα απ' όλα, δεν υπήρχε ψυχή στον δρόμο. Από τη στιγμή που κατέβηκα απ' το λεωφορείο δεν είχα συναντήσει κανέναν.

Διασταυρώθηκα, βέβαια, με δύο αυτοκίνητα, αλλά κατηφόριζαν την πλαγιά, δεν ανέβαιναν προς τα πάνω. Θα περίμενα να δω περισσότερο κόσμο, εφόσον σε λίγο επρόκειτο ν' αρχίσει εδώ ένα ρεσιτάλ. Ωστόσο βασιλεύε απόλυτη ησυχία σε όλη τη γειτονιά, λες και τα πυκνά σύννεφα ψηλά στον ουρανό κατάπιναν κάθε ήχο.

Μήπως δεν είχα καταλάβει καλά;

Έβγαλα την πρόσκληση από την τσέπη του σακακιού μου για να ελέγξω ξανά τις πληροφορίες. Ίσως δεν τις είχα διαβάσει σωστά. Τη μελέτησα προσεκτικά, αλλά δεν έβρισκα κανένα λάθος. Ήταν ο σωστός δρόμος, η σωστή στάση λεωφορείου, η σωστή μέρα και ώρα. Πήρα μια βαθιά ανάσα για να ηρεμήσω και το έπιασα πάλι από την αρχή. Το μόνο που μπορούσα να κάνω ήταν να πάω μέχρι την αίθουσα συναυλιών και να βεβαιωθώ.

Όταν τελικά έφτασα στο κτίριο, η μεγάλη ασφάλινη πύλη ήταν ερμητικά κλειστή. Γύρω της ήταν τυλιγμένη μια χοντρή αλυσίδα ασφαλισμένη με ένα βαρύ λουκέτο. Κανείς άλλος δε βρισκόταν τριγύρω. Από ένα στενό άνοιγμα στην πύλη διέκρινα ένα άνετο πάρκινγκ, αλλά δεν υπήρχε ούτε ένα αμάξι παρκαρισμένο. Ανάμεσα από τις πλάκες στο λιθόστρωτο είχαν ξεπεταχτεί αγριόχορτα και ο χώρος στάθμευσης φαινόταν αχρησιμοποίητος από καιρό. Παρ' όλα αυτά, η φαρδιά πινακίδα στην είσοδο μου επιβεβαίωνε ότι πράγματι αυτή ήταν η αίθουσα του ρεσιτάλ που έψαχνα.

Πίεσα το κουμπί στο θυροτηλέφωνο πλάι στην είσοδο, όμως δεν απάντησε κανείς. Περίμενα λίγο, ύστερα πάτησα ξανά το κουμπί, και πάλι χωρίς καμία απόκριση. Κοίταξα το ρολόι μου. Το ρεσιτάλ υποτίθεται ότι θα ξεκινούσε σε δεκαπέντε λεπτά, αλλά κανένα σημάδι δεν προμηνούσε ότι επρό-

κειτο ν' ανοίξει η πύλη. Σε μερικά σημεία η μπογιά ξεφλούδιζε και η πόρτα είχε αρχίσει να σκουριάζει. Δεν μπορούσα να σκεφτώ τίποτε άλλο να κάνω, κι έτσι πίεσα άλλη μια φορά το κουμπί του θυροτηλεφώνου, κρατώντας το πατημένο λίγο περισσότερο, αλλά με το ίδιο αποτέλεσμα όπως και πριν: βαθιά σιωπή.

Μην έχοντας ιδέα τι να κάνω, έγειρα με την πλάτη στη βαριά ατσάλινη πύλη κι έμεινα εκεί για κάνα δεκάλεπτο. Είχα την αμυδρή ελπίδα ότι μπορεί να εμφανιζόταν κάποιος από στιγμή σε στιγμή. Αλλά δε φάνηκε κανείς. Δεν υπήρχε η παραμικρή ένδειξη κίνησης, είτε μέσα είτε έξω απ' την πύλη. Δε φυσούσε καθόλου. Κανένα πουλί δεν κελαηδούσε, κανένα σκυλί δε γάβγιζε. Όπως και πριν, ένα αδιαπέραστο στρώμα από γκριζα σύννεφα κάλυπτε τον ουρανό.

Τελικά τα παράτησα –τι άλλο να έκανα;– κι άρχισα να κατηφορίζω, σέρνοντας τα πόδια μου στον δρόμο προς τη στάση του λεωφορείου, παντελώς ανίκανος να κατανοήσω τι συνέβαινε. Το μόνο ξεκάθαρο γεγονός σε αυτή την ιστορία ήταν ότι σήμερα δεν επρόκειτο να γίνει κανένα ρεσιτάλ πιάνου ή οποιαδήποτε άλλη εκδήλωση σε τούτο το μέρος. Δε μου έμενε να κάνω τίποτα παρά να κατευθυνθώ προς το σπίτι μου, με το μπουκέτο των κόκκινων λουλουδιών στο χέρι. Η μητέρα μου, δίχως αμφιβολία, θα ρωτούσε: «Τι τα θες τα λουλούδια;» κι εγώ θα έπρεπε να δώσω κάποια πειστική απάντηση. Ήθελα να τα ξεφορτωθώ στον κάδο απορριμμάτων στον σταθμό, αλλά ήταν αρκετά ακριβά –για μένα τουλάχιστον– για να τα πετάξω απλώς στα σκουπίδια.

Λίγο πιο κάτω στον λόφο υπήρχε ένα χαριτωμένο παρκάκι περίπου στο μέγεθος ενός μικρού οικιστικού οικοπέδου. Στην άλλη άκρη της έκτασης αυτής, μακριά απ' τον

δρόμο, υψωνόταν ένας κεκλιμένος πέτρινος τοίχος. Μετά βίας θα το αποκαλούσες πάρκο – δεν υπήρχε σιντριβάνι, ούτε εξοπλισμός παιδικής χαράς. Το μόνο που είχε ήταν μια μικρή πέργκολα, τοποθετημένη στο κέντρο. Τα τοιχώματα της πέργκολας αποτελούνταν από ρομβοειδή καφασωτά καλυμμένα εντελώς από κισσό. Τριγύρω είχε θάμνους και στο έδαφος υπήρχε μια σειρά από επίπεδες τετράγωνα πέτρινες πλάκες. Ήταν δύσκολο να πει κανείς τι σκοπό εξυπηρετούσε αυτό το πάρκο, κάποιος όμως το περιποιούνταν τακτικά: τα δέντρα και οι θάμνοι ήταν όμορφα κλαδεμένα, χωρίς αγριόχορτα ή σκουπίδια τριγύρω. Ανεβαίνοντας στον λόφο, είχα περάσει ακριβώς δίπλα του χωρίς να το προσέξω.

Μπήκα στο πάρκο για να οργανώσω τις σκέψεις μου και κάθισα σ' ένα παγκάκι κάτω από την πέργκολα. Ένιωθα ότι έπρεπε να μείνω λίγο ακόμα στην περιοχή για να δω πώς θα εξελισσόταν η κατάσταση (μπορεί να εμφανίζονταν ξαφνικά άνθρωποι), και μόλις κάθισα κάτω συνειδητοποίησα πόσο κουρασμένος ήμουν. Ήταν ένα παράξενο είδος εξάντλησης, λες και είχα φτάσει στα όρια των αντοχών μου εδώ και καιρό και μόλις τώρα το καταλάβαινα. Από την πέργκολα είχα πανοραμική θέα στο λιμάνι. Υπήρχαν αρκετά φορτηγά πλοία δεμένα στην αποβάθρα. Από την κορυφή του βουνού τα στοιβαγμένα μεταλλικά εμπορευματοκιβώτια φαίνονταν σαν τα μικρά τσίγκινα κουτάκια που έχουμε στο γραφείο μας για να φυλάμε κέρματα και συνδετήρες.

Ύστερα από λίγο άκουσα μια αντρική φωνή από κάπου μακριά. Όχι φυσική, αλλά ενισχυμένη μέσα από megáφωνο. Δε διέκρινα τι ακριβώς έλεγε, αλλά μεταξύ κάθε πρότασης μεσολαβούσε μια ξεκάθαρη παύση και η φωνή μιλούσε με

ακρίβεια, χωρίς ίχνος συναισθηματικής φόρτισης, σαν να προσπαθούσε να μεταφέρει κάποιο εξαιρετικά σημαντικό μήνυμα όσο το δυνατόν πιο αμερόληπτα. Μου πέρασε από το μυαλό ότι μπορεί να ήταν κάποιο προσωπικό μήνυμα που απευθυνόταν σ' εμένα και μόνο σ' εμένα. Κάποιος είχε μπει στον κόπο να μου εξηγήσει πού είχα κάνει λάθος, τι είχα παραβλέψει. Δεν ήταν κάτι που θα σκεφτόμουν υπό κανονικές συνθήκες, αλλά για κάποιον λόγο αυτή η εντύπωση μου δημιουργήθηκε. Άκουσα προσεκτικά. Η φωνή δυνάμωνε σταθερά και πλέον την καταλάβαινα ευκολότερα. Πρέπει να ερχόταν από ένα μεγάφωνο στην οροφή κάποιου αμαξίου που ανέβαινε αργά την ανηφόρα, κατά τα φαινόμενα χωρίς να βιάζεται καθόλου. Τελικά συνειδητοποίησα τι ήταν: ένα όχημα που μετέδιδε κάποιο χριστιανικό μήνυμα.

«Όλοι θα πεθάνουν», έλεγε η φωνή ήρεμα, μονότονα. «Όλοι οι άνθρωποι τελικά χάνονται. Κανείς δε γλιτώνει τον θάνατο και την κρίση που ακολουθεί. Μετά τον θάνατο όλοι θα κριθούν αυστηρά για τις αμαρτίες τους».

Καθόμουν εκεί στο παγκάκι ακούγοντας αυτό το μήνυμα. Δεν μπορούσα να εξηγήσω για ποιον λόγο θ' αποφάσιζε κάποιος να κάνει κήρυγμα σ' αυτή την ερημική συνοικία στην κορυφή του βουνού. Οι άνθρωποι που ζούσαν εδώ πέρα ήταν όλοι πλούσιοι, μ' ένα σωρό αμάξια ο καθένας. Αμφέβαλλα κατά πόσο γύρευαν να σωθούν από την αμαρτία. Ή μήπως έκανα λάθος; Το εισόδημα και η κοινωνική θέση μπορεί να μην είχαν καμία σχέση με την αμαρτία και τη σωτηρία.

«Αλλά όλοι όσοι γυρεύουν τη σωτηρία στον Ιησού Χριστό και μετανοούν για τις αμαρτίες τους θα συγχωρεθούν από τον Κύριο. Θα γλιτώσουν τις φλόγες της Κολάσεως. Πι-

στέψτε στον Θεό, γιατί μόνο όσοι πιστεύουν σ' Εκείνον θα λυτρωθούν μετά θάνατον και θα κληρονομήσουν την αιώνια ζωή».

Περίμενα το αμάξι της χριστιανικής αποστολής να εμφανιστεί μπροστά μου στον δρόμο λέγοντας περισσότερα για την Ημέρα της Κρίσεως. Νομίζω ότι μάλλον έλπιζα ν' ακούσω λόγια ειπωμένα με καθησυχαστική, σίγουρη φωνή, ό,τι κι αν ήταν αυτό που θα έλεγαν. Αλλά το αμάξι δε φάνηκε ποτέ. Και κάποια στιγμή η φωνή άρχισε να γίνεται όλο και πιο σιγανή, όλο και πιο δυσδιάκριτη, ώσπου σύντομα δεν άκουγα πλέον τίποτα. Το αμάξι πρέπει να πήρε άλλη κατεύθυνση, μακριά από το σημείο όπου βρισκόμουν. Όταν χάθηκε, ένιωσα σαν να με είχε εγκαταλείψει ο κόσμος. Ξαφνικά μου πέρασε από το μυαλό η σκέψη ότι μπορεί όλη αυτή η ιστορία να ήταν μια φάρσα που είχε καταστρώσει το κορίτσι. Αυτή η ιδέα –ή μάλλον το προαίσθημα, θα ήταν πιο σωστό να πω– μου καρφώθηκε στο μυαλό από το πουθενά. Για κάποιον λόγο που δεν μπορούσα να κατανοήσω πλήρως, μου είχε δώσει σκόπιμα λάθος πληροφορίες και με είχε σύρει στην κορυφή ενός ερημικού βουνού ένα κυριακάτικο απόγευμα. Ίσως να είχα κάνει κάτι για το οποίο εκείνη μου κρατούσε κακία. Ή μπορεί, χωρίς ιδιαίτερο λόγο, να της ήμουν τόσο δυσάρεστος, ώστε δε με άντεχε. Κι έτσι μου είχε στείλει μια πρόσκληση για ένα ανύπαρκτο ρεσιτάλ, και τώρα γελούσε χαιρέκακα, ξεκαρδιζόταν στα γέλια, καθώς έβλεπε (ή μάλλον φανταζόταν) πώς με είχε κοροϊδέψει και πόσο αξιολύπητος και γελοίος έδειχνα.

Εντάξει, αλλά θα έμπαινε κανείς στ' αλήθεια σε όλη αυτή τη φασαρία, καταστρώνοντας ένα τόσο πολύπλοκο σχέδιο προκειμένου να ταλαιπωρήσει κάποιον, απλώς από κα-

κία; Και μόνο το τύπωμα της πρόσκλησης δεν ήταν μικρός κόπος. Μπορούσε πραγματικά να είναι κανείς τόσο κακός; Δε θυμόμουν να της είχα κάνει τίποτα για να με μισεί τόσο πολύ. Καμιά φορά όμως, χωρίς καν να το συνειδητοποιούμε, τσαλαπατάμε τα συναισθήματα των άλλων, πληγώνουμε την περηφάνια τους, τους κάνουμε να νιώσουν άσχημα. Συλλογιζόμουν την πιθανότητα αυτού του όχι και τόσο αδιανόητου μίσους, τις παρεξηγήσεις που μπορεί να είχαν συμβεί, αλλά δεν κατέληγα σε τίποτα πειστικό. Κι έτσι όπως παράδερνα μάτια στον λαβύρινθο των συναισθημάτων μου, ένιωσα να χάνω το μυαλό μου. Προτού το καταλάβω, άρχισα να δυσκολεύομαι ν' ανασάνω.

Μου συνέβαινε κάπου κάπου, μια δυο φορές τον χρόνο. Πιστεύω ότι πρέπει να ήταν υπεραερισμός λόγω υπερβολικού άγχους. Κάτι με αναστάτωνε, ο λαιμός μου σφιγγόταν και δεν ήμουν πια σε θέση να εισπνεύσω αρκετό αέρα και να γεμίσω τα πνευμόνια μου. Με έπιανε πανικός, σαν να με κουκούλωνε ένα ορμητικό ρεύμα κινδυνεύοντας να με πνίξει, και το κορμί μου κοκάλωνε. Το μόνο που μπορούσα να κάνω τότε ήταν να κουλουριαστώ, να κλείσω τα μάτια μου και να περιμένω υπομονετικά να επιστρέψει το σώμα μου στους φυσιολογικούς του ρυθμούς. Μεγαλώνοντας, έπαψα να βιώνω παρόμοιες καταστάσεις (και κάποια στιγμή σταμάτησα και να κοκκινίζω τόσο εύκολα), αλλά στην εφηβεία μου αυτά τα προβλήματα με ταλαιπωρούσαν πολύ.

Κράτησα τα βλέφαρά μου σφαιριστά καθισμένος στο παγκάκι της πέργκολας, έγειρα μπροστά και περίμενα να ελευθερωθώ απ' αυτό το μπλοκάρισμα. Μπορεί να πέρασαν πέντε λεπτά, μπορεί και δεκαπέντε. Δεν ξέρω πόσο κράτησε. Στο μεταξύ, παρακολουθούσα διάφορα παράξενα σχήματα

που εμφανίζονταν μες στο σκοτάδι κι ύστερα χάνονταν, μετρώντας τα σιωπηλά, πασχίζοντας με όλες μου τις δυνάμεις να καλμάρω την αναπνοή μου. Η καρδιά μου χτυπούσε σε ξέφρενο ρυθμό στον θώρακά μου, σαν να έτρεχε εκεί μέσα ένα τρομοκρατημένο ποντίκι.

Ήμουν τόσο συγκεντρωμένος στο μέτρημα, που μου πήρε λίγο χρόνο μέχρι να αντιληφθώ την παρουσία ενός άλλου ατόμου. Είχα την αίσθηση ότι κάποιος βρισκόταν μπροστά μου και με παρατηρούσε. Άνοιξα τα μάτια μου προσεκτικά, πάρα πολύ αργά, και σήκωσα λιγάκι το κεφάλι μου. Η καρδιά μου χτυπούσε ακόμη σαν τρελή.

Χωρίς να το πάρω χαμπάρι, ένας ηλικιωμένος άντρας είχε καθίσει στο παγκάκι απέναντί μου και με κοιτούσε επίμονα. Δεν είναι εύκολο για έναν νέο να υπολογίσει την ηλικία κάποιου γηραιότερου. Στα δικά μου μάτια όλοι φαίνονταν εξίσου μεγάλοι. Εξήντα, εβδομήντα... τι διαφορά είχε; Δεν ήταν πλέον νέοι, αυτή ήταν η ουσία. Ο άντρας ήταν λεπτός, μετρίου αναστήματος και φορούσε μια γκριζογάλανη μάλλινη ζακέτα, καφέ κοτλέ παντελόνι και μπλε ρουά αθλητικά παπούτσια. Η κατάσταση των ρούχων του μαρτυρούσε ότι είχε παρέλθει ένα σεβαστό διάστημα από τότε που ήταν καινούργια. Όχι πως έδειχνε κουρελιάρης ή τίποτα τέτοιο. Τα γκριζα μαλλιά του ορθώνονταν πυκνά και πάνω από τ' αυτιά του ξεπετάγονταν τούφες όπως τα φτερά των πουλιών όταν τσαλαβουτούν στο νερό. Δε φορούσε γυαλιά. Δε γνώριζα από πότε καθόταν απέναντί μου, αλλά είχα την αίσθηση ότι με παρατηρούσε αρκετή ώρα.

Ήμουν βέβαιος ότι θα με ρωτούσε «Είσαι καλά;» ή κάτι παρόμοιο, αφού πρέπει να έδινα την εντύπωση πως είχα κάποιο πρόβλημα (και πράγματι είχα). Αυτό ήταν το πρώτο

πράγμα που μου ήρθε στο μυαλό μόλις αντίκρισα τον ηλικιωμένο άντρα. Αλλά δεν είπε τίποτα, δε ρώτησε τίποτα, απλώς βαστούσε μια σφιχτόκλειστη ομπρέλα σαν μπαστούνι. Η ομπρέλα είχε ξύλινη λαβή με κεχριμπαρένιο χρώμα και φαινόταν αρκετά γερή ώστε να χρησιμεύσει σαν όπλο σε περίπτωση ανάγκης. Υπέθεσα ότι ζούσε στη γειτονιά, αφού δεν κουβαλούσε τίποτε άλλο μαζί του.

Έμεινα καθισμένος εκεί προσπαθώντας να ηρεμήσω την αναπνοή μου και ο ηλικιωμένος με παρακολουθούσε σιωπηλός. Με κοιτούσε επίμονα, χωρίς να αποτραβάει το βλέμμα καθόλου. Μ' έκανε να νιώθω άβολα –σαν να τριγύριζα σε ξένη αυλή χωρίς άδεια– και ήθελα να σηκωθώ να φύγω απ' το παγκάκι και να πάω το συντομότερο δυνατό στη στάση του λεωφορείου. Αλλά για κάποιον λόγο δε με βαστούσαν τα πόδια μου. Ο χρόνος περνούσε, και τότε ξαφνικά ο γέρος μίλησε.

«Ένας κύκλος με πολλά κέντρα».

Σήκωσα το βλέμμα μου πάνω του. Τα μάτια μας συναντήθηκαν. Το μέτωπό του ήταν πολύ πλατύ, η μύτη του σουβλερή. Τόσο σουβλερή όσο το ράμφος ενός πουλιού. Δεν έβρισκα τίποτα να πω, κι έτσι ο γέρος επανέλαβε ήρεμα τα λόγια του:

«Ένας κύκλος με πολλά κέντρα».

Φυσικά, δεν είχα την παραμικρή ιδέα τι προσπαθούσε να πει. Μια σκέψη μου πέρασε απ' το μυαλό: μήπως ήταν εκείνος που οδηγούσε το αμάξι με το μεγάφωνο και μετέδιδε τα χριστιανικά μηνύματα; Ίσως να είχε παρκάρει κάπου εδώ κοντά και να έκανε ένα διάλειμμα. Όχι, δεν ήταν δυνατόν. Η φωνή από τα μεγάφωνα ανήκε σε κάποιον πολύ νεότερο. Ή μπορεί να ήταν ηχογραφημένη.

Πιστεύω ότι η αγάπη είναι το απαραίτητο καύσιμο που μας επιτρέπει να συνεχίσουμε να ζούμε. Κάποτε αυτή η αγάπη μπορεί να τελειώσει. Ή μπορεί να μην οδηγήσει πουθενά. Αλλά, ακόμα κι αν ξεθωριάσει, ακόμα κι αν μείνει χωρίς ανταπόκριση, και πάλι μπορείς να κρατηθείς από την ανάμνηση ότι αγάπησες κάποιον, ότι ερωτεύτηκες κάποιον. Και αυτή είναι μια πολύτιμη πηγή θερμότητας.

Στην πέμπτη συλλογή διηγημάτων του, ο μάγος της παράξενης, αιγιματικής μυθοπλασίας Χαρούκι Μουρακάμι επιστρέφει με μια σειρά από σπαρακτικά οικείες ιστορίες για την αγάπη, τη μοναξιά, την παιδική ηλικία και τη μνήμη, γραμμένες σε πρώτο ενικό, που ισορροπούν δεξιοτεχνικά μεταξύ πραγματικότητας και μη πραγματικότητας, σ' ένα μείγμα μαγικού ρεαλισμού και νοσταλγικής αυτοβιογραφίας.

Ονειρικές καταστάσεις, επινοημένα άλμπουμ της τζαζ, μαϊμούδες που μιλάνε και κλέβουν τα ονόματα των γυναικών που αγαπούν, το πάθος για τη μουσική και το μπέιζμπολ, η χαμένη νεότητα και οι εφηβικοί έρωτες: οκτώ μυστηριώδη όσο και φιλοσοφημένα αριστοτεχνικά διηγήματα από τον αδιαμφισβήτητο χρονικογράφο της σύγχρονης αποξένωσης.

*Έτσι, η ανάμνηση έγινε ένα από τα πιο πολύτιμα
συναισθηματικά εργαλεία μου, ένα μέσο επιβίωσης σχεδόν.
Σαν ένα απαλό γατάκι κουλουριασμένο ζεστά μες στην πελώρια
τσέπη ενός παλτού, όπου βυθίζεται αμέσως στον ύπνο.*

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ

www.psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ: 26113